

(z siedzibą na Wydziale Polonistyki UW)

Światowa Republika Przekładu. Rola transferów w tworzeniu pól literackich i nurtów w humanistyce w Europie Środkowej i Wschodniej od XIX do XXI wieku.

Wrocław, 18-19.11.2024

Refleksja nad literaturami oraz kulturami Europy Środkowej i Wschodniej wykorzystuje perspektywę postkolonialną do badania problemów związanych z miejscem regionu w europejskiej nowoczesności, której nieodłączną stroną była kolonialność władzy. Centrum Badań Dyskursów Postzależnościowych, naukowa sieć badawcza w Polsce, rozwinęło własną krytyczną perspektywę, podkreślając zasadniczą różnicę polskiego (a także regionalnego) doświadczenia historycznego i kulturowego wobec doświadczenia kolonii europejskich imperiów, lecz we wspólnym paradygmacie władzy imperium.

W 2024 roku doroczna konferencja Centrum Badań Dyskursów Postzależnościowych poświęcona będzie zjawisku transferów kulturowych oraz ich roli w tworzeniu pól literackich, szkół krytycznych oraz dyskursów humanistycznych. Interesuje nas sposób, w jaki konteksty polityczne i społeczne wpływały na polityki i strategie transferów literackich i myśli humanistycznej od XIX do XXI wieku. Konferencja ma na celu prześledzenie dynamiki i różnorodności takich wpływów, a następnie nakreślenie topografii transferów przekładowych w krajach i regionach Europy Środkowej i Wschodniej, która pokaże zarówno szlaki hegemonii, jak i ścieżki transnarodowej wymiany dyktowanej wzajemnymi inspiracjami, a nawet oporem wobec hegemonicznych trendów.

Przekład pełnił i pełni ważną rolę w rozwoju języków literatury, w przemianach form literackich, poetyk i perspektyw. To za sprawą inspiracji poprzez granice języków literatura może być zarazem kosmopolityczna i zakorzeniona. Badanie przekładów ujawnia wzorce wpływów i przepływów kulturowych i literackich. To zaś zachęca do zadawania pytań o politykę przekładu: o przesłanki implikowane w tych wzorcach, wdrażane zarówno przez instytucje kultury i życia społecznego, jak i przez wpływowe ośrodki kreujące pola literackie: czasopisma, wydawnictwa, szkoły krytyczne i akademickie oraz autorytet tłumacza.

Również transfery myśli humanistycznej są niezmiernie istotnym zjawiskiem dla badania trajektorii wpływów. Perspektywa postkolonialna, postzależnościowa lub dekolonialna pozwala dostrzec w owych transferach struktury dominacji na zglobalizowanym rynku kultury badać procesy decydujące o hegemoniach w różnych polach intelektualnych.

Europa Środkowa i Wschodnia to przykład nierówności w systemie transferów kulturowych. Kartografie hegemonii i zależności ujawniają kulturową politykę światowości/uświatowienia w rozumieniu Edwarda Saïda i Gayatri Chakravorty Spivak. "Światotwórczy" efekt transferów literackich i nurtów w humanistyce chcielibyśmy poddać

pod dyskusję zarówno w kontekście transformacji politycznych w krajach postkomunistycznych na przełomie lat 80. i 90. XX wieku, jak i procesów globalizacyjnych w kulturze oraz pozycji Europy Środkowej i Wschodniej na mapie wpływów kulturowych oraz szlaków przekładowych od XIX do XXI wieku.

Poniżej otwarta lista zagadnień wpisujących się w temat konferencji:

- modele literatury światowej, szczególnie te uwzględniające relacje hegemonii i podporządkowania;
- hegemonizacyjne i/lub dekolonizacyjne/emancypacyjne implikacje transferu kulturowego poprzez przekład;
- „gościnność słowa”: zadomowianie gatunków, stylów, trendów, szkół literackich oraz intelektualnych i akademickich;
- przekład w humanistyce: autokolonizacja czy uczestnictwo w przepływie uniwersalnych dyskursów naukowych/intelektualnych?
- literatury narodowe, regionalne, literatura mniejsza i wielojęzyczność - strefy graniczne w transferach literackich;
- przekład jako praktyka wiedzy granicznej (*border gnosis*), a inkluzywność i uznanie: biotranslacje, rdzenne onto-epistemologie, neuroróżnorodność, studia nad zwierzętami oraz inne nowe strefy przekładu;
- polityka kulturalna determinująca procesy transferów: trendy międzynarodowe, konteksty krajowe, rola instytucji (nagrody literackie, wspieranie przekładów);
- przekład jako dialog międzykulturowy i nośnik różnorodności kulturowej;
- przekład jako forma aktywizmu: konteksty dekolonialne, mniejszościowe, ekologiczne, polityczne;
- nieprzetłumaczalność w transferze literackim: nieprzetłumaczalność kontekstów społecznych, politycznych, kulturowych i językowych oraz ich (nie)możliwe przedstawienie w przekładzie.

Prosimy nadsyłać abstrakty do 300 słów wraz z krótką notą biograficzną oraz afiliacją (w jednym pliku) na adres: transferconference@gmail.com do

1.06.2024 r.

Opłata konferencyjna wynosi: 400 zł lub 100 Euro

Dalsze informacje organizacyjne zostaną przekazane uczestnikom spotkania do **15.06.2024**

Komitet organizacyjny:

Dr hab. Dorota Kołodziejczyk, Instytut Filologii Angielskiej, UWr

Prof. dr hab. Joanna Orska, Instytut Filologii Polskiej, UWr

Dr Joanna Maj, Instytut Filologii Polskiej, UWr / Institut fuer Slavistik, TU Dresden

Alexis Angulo Martinez, UW

Mateusz Szczepaniak, UWr

Partner: